

Spreektekst begroting 2020 en 2^e halfjaarrapportage 2019

Voorzitter, onze gemeente Rijswijk maakt financieel zware tijden door. Reeds bij de behandeling van de Kadernota 2020 hebben wij aangegeven dat het met name in deze tijden belangrijk is dat we als stad over een harmonisiesus en consensieus college beschikken die weloverwogen werk maakt van het sluitend krijgen en houden van onze meerjarenbegroting.

Voorzitter, Gemeentebelangen Rijswijk is op de allereerste plaats verheugd dat dit college er in geslaagd is om op evenwichtige wijze, gedegen en conservatief een sluitende begroting te presenteren. Er is rekening gehouden met de wegvallende dividenduitkeringen Eneco en extra Jeugdgeden zijn niet structureel doorgerekend voorbij deze kabinetsperiode. Om tot een sluitende begroting te komen, kunnen wij vervolgens constateren dat er fors wat zakelijkheid is doorgevoerd en de franje uit voorgaande jaren op nogal wat begrotingsposten zijn geschrapt. Efficiënter en integraler werken zal als rode draad moeten dienen voor de komende jaren waar thema's als duurzaamheid, biodiversiteit, innovatie geen op zichzelf staande thema's en potjes zijn maar integraal worden afgewogen in de manier van werken. Belangrijk om te constateren is dat er met deze begroting stapsgewijs gewerkt is aan een kostendekkend tarief van onze afvalstoffenheffing. Niet leuk voor onze inwoners maar het benadrukt wel de noodzaak om vaart te maken in het terugbrengen van onze kilo's restafval om tarieven beheersbaar te houden en mogelijk in de toekomst weer te verlagen. Ziet het college mogelijkheden om enige versnelling te realiseren in het voornemen om meer afval te scheiden? Dat wordt voorgesteld om onder meer niet te bezuinigen op het beheer van onze openbare ruimte, economie en het verdienvermogen van onze stad zijnde de woningen zijn voor onze fractie "no brainers". Juist op beheer en onderhoud zijn door ondoordachte keuzes in het verleden ingegeven door bezuinigingen forse achterstanden opgebouwd waar nu sinds de vorige collegeperiode gewerkt wordt aan een inhaalslag. De kansen en spin off die wij als Rijswijk hebben om zichtbaar ons aandeel te leveren in de verstedelijkingsopgave moeten wij uitbuiten en regionaal onder het voetlicht houden.

Ook in de (financiële)bedrijfsvoering is dit college voornemens forse stappen te maken in het verkrijgen van meer transparantie en sturing op het financiële huishoudboekje. Op welke posten hebben wij als gemeente nu daadwerkelijk invloed? Hoe ver gaan wij in de interpretatie van onze wettelijke taken? Vaak is het zo, en daar is Rijswijk niet vreemd in, dat dergelijke discussies pas goed op gang komen als er sprake is van financiële druk en niet als (financieel) de zon schijnt. Wij kijken uit naar de debatten op dit onderdeel de komende tijd.

Voorzitter, een aantal opmerkingen en aanbevelingen bij deze begroting. Ten aanzien van de Enecogelden. Verkoop niet de huid voordat de beer geschoten is. De opbrengst is pas zeker als deze op onze bankrekening is bijgeschreven. Beschouw deze eenmalige opbrengst vooralsnog als financieringsmiddel en bedenk samen met de Raad hoe deze gelden eenmalig of revolverend ingezet kunnen worden. Vervolgens vinger aan de pols bij de OZB opbrengsten uit bedrijven. In verschillende voortgangsrapportages maakt u melding van nogal wat bezwaarschriften tegen de hoogte van opgelegde aanslagen met een tot nu toe ongewisse uitkomst. Daarnaast zal door transformatie de komende jaren nogal wat bedrijfsmeters verdwijnen. Dit vergt een realistische blik op deze belangrijke inkomstenbron. Welke acties heeft het College hiervoor inmiddels ondernomen?

Voorzitter, onze fractie wil ook kort stilstaan bij de sociale woningbouwopgave. Wij zijn van mening dat bij het eerstvolgende convenant met de woningcorporaties en huurdersvertegenwoordigers nadrukkelijker stil gestaan moet worden bij de aanpak van het achterstallig onderhoud van de bestaande voorraad waarbij de communicatie en overlast zoals huurders dat nu ervaren geëvalueerd wordt en afspraken worden gemaakt om overlast voor toekomstige renovaties tot een minimum te beperken. Dit is de enige manier voor de gemeente, om buiten de formele vergunningverlening om, hier grip op te krijgen. En helaas is gebleken dat dit ook nodig is. Wat is de visie van de wethouder hierop? Voor nieuwbouw sociale woningbouw maar voor alle nieuwbouw in zijn algemeenheid geldt de vraag hoe wij veel meer specifiek de Rijswijkse woningzoekende kunnen bedienen. Noem het "lokaal maatwerk voor je nieuwbouw". Kan het model "Benedictuslokatie" door het vorige college geïntroduceerd, navolging krijgen: een specifiek sociaal woningbouwprogramma voor Rijswijkse oudere empty nesters die kunnen doorstromen vanuit een te groot geworden sociale huurwoning". Zo kun je ook denken aan een woonprogramma voor Rijswijkse jongeren die onder voorwaarden hier voor in aanmerking kunnen komen. Wat is de visie van de wethouder hierop?

Voorzitter, bij de behandeling van de Kadernota hebben wij onder meer gepleit om bij de grote gebiedsontwikkelingen Plaspoelpolder en Bogaard te gaan werken met Maatschappelijke Kosten Baten en Leefbaarheidsanalyses om de waardecreatie voor alle eigenaren inzichtelijk te maken waar vervolgens onderbouwd en geoormdt investeringsgeld kan worden uitonderhandeld in het openbaar gebied en benodigde voorzieningen. Hoe staat het hier mee, college?

Met veel genoegen heeft onze fractie kennis genomen dat het gelukt is om de eerste fase renovatiewerkzaamheden voor het Huis van de Stad binnen budget aan te besteden. Wij zijn ook blij dat het college nu de ogen niet sluit om met de bouwcombinatie het gesprek aan te gaan om vanuit kostenbeheersing een logische knip te bepalen tussen de werkzaamheden voor fase 1 en fase 2. Daarnaast constateren we dat door de extreem lage rentestand de verwachte jaarlijkse exploitatiekosten nog eens € 320.000 op jaarbasis lager zullen uitvallen. Wij zijn van mening dat de directe omgeving rondom het toekomstige Huis van de Stad tevens een opknapbeurt behoeft dat aansluit bij het gebouw. In dit verband willen wij het eerdere voorstel van onze collega's van Beter voor Rijswijk voor een parkeergarage onder de vijver tussen de Schouwburg en het Huis van de Stad verder op (financiële) haalbaarheid wordt uitgewerkt. Mede door de zeer lage rentestand op dit moment, hebben we nu de kans om met deze investering extra waarde aan de omgeving toe te voegen. Is het college bereid dit verdere onderzoek op te pakken en ons daar einde eerste kwartaal 2020 over te informeren?

Voorzitter, tot slot wil ik wat langer stil staan bij de Jeugdzorg. Uit de 2^e halfjaarrapportage blijkt het de grootste veroorzaker van het nadelig resultaat en is het onderwerp al menig keer besproken in het forum, raad en de werkgroep sociaal domein. Er zijn door het Rijk voor de nog resterende kabinetsperiode tot en met 2021 weliswaar extra financiële middelen beschikbaar gesteld maar in H10 verband is de verwachting dat de kosten de komende jaren alleen nog maar meer gaan stijgen. Kortom, we hebben te maken met kostenstijging en een te laag budget. GBR vraagt zich op recht af of de door het college voorgestelde maatregelen gericht op kostenbeheersing voldoende toekomstbestendig is. De uitkomst van beleid wordt niet alleen bepaald door de prijs die eraan vastzit, maar ook hoeveel beroep hierop wordt gedaan. Waarom alleen focussen prijs? Waarom zijn we zo bang om de discussie van de hoeveelheid aan te gaan.

10% van de jongeren komt in aanmerking met jeugdzorg. Dit zijn keiharde cijfers die zomaar voor lief worden genomen. 10%, dat is 3 kinderen in een klas van 30. Sinds de decentralisatie is het jeugdzorggebruik flink gegroeid en toch blijkt het kwartje nog steeds niet te vallen. Daarnaast is staat het feit dat wanneer kinderen in de molen van jeugdzorg zitten ze er maar lastig weer uit komen.

Komt deze stijging doordat jeugdzorg toegankelijker is geworden? Of liggen er andere oorzaken ten grondslag. Bijvoorbeeld het feit dat minder probleemgevallen betere scores opleveren op een school en het dus makkelijker is om een stempel op een kind te drukken? Of dat het niet de fout van de ouders is als een kind een gedragsstoornis heeft. Volgens GBR is de toenemende vraag naar jeugdzorg niet een positief gevolg van de decentralisatie omdat jeugdzorg toegankelijker is. GBR is van mening dat niet alleen de prijs moet worden beperkt en gemonitord, maar juist de vraag. Daarom vindt GBR dat er eerder en sterker moet worden ingezet op de beheersing van de vraag. En ja voorzitter, dit roept dus een systeemwijziging op. Wij zijn ons ervan bewust dat dit niet van de één op de andere dag geregeld is en dat dit zorgvuldig en rustig aan moet worden opgestart, maar start wel nu het debat hierover. Graag horen wij de mening van onze collega's en het college hierover.

Voorzitter, tot zover onze inbreng in eerste termijn.